

SM KMOK Klinikopathológia

Tumormarkerekről röviden

Tumormarker

- Tumor jelenlétét vagy progresszióját jelző anyagok, makromolekulák
  - polipeptid, fehérje, (pl. enzim, hormon)
  - glikoprotein,
  - poliszacharid, (sejtfelszíni Ag)
  - nukleinsav (DNS, miRNS),
  - egyéb, ectopiás hormonok, stb. (pl. ACTH, Bence-Jones protein)
- Testfolyadékban megjelenik, mérhető

Ideális tumormarker jellemzői:

- önmagában alkalmas:
  - tünetmentes populáció szűrésére,
  - diagnózis felállításához, differenciál diagnosztika
  - klinikai prognózis megállapítására,
  - kezelés monitorozására,
  - utánkövetésre,
  - tumorra specifikus, szenzitív, magas PPV
- legyen megfizethető

Ideális tumormarker:

NEM LÉTEZIK !

Mégis mire jó?

- Differenciál diagnosztika, azaz más klinikai tünetek, képalkotó eljárásokkal, laborleletekkel (tumormarkerekkel is) együtt, azok alapján felmerülő célzott kérdésfeltevésre, specialista kezében,
- Klinikai prognózis megállapítására,
- Terápia nyomonkövetésére,
- Utánkövetésre.

pl.: CA 19-9

- 30 éves sztori, egyik legjobban, legtöbbet dokumentált,
- Carbohydrate antigen 19-9, (sialyl-Lewis a determináns, Lewis negatív: kb. 5%), E-szelektinhez kötődik,
- Használható: pancreas cc, (FDA), (colon, gyomor és petefészekrákban is + lehet)

CA 19-9

- Szenzitivitás: kb 80%, specificitás 80-90% symptomatikus páciensekben a pancreas cc-re vonatkoztatva,
- Teljes populációban szűrésre nem alkalmas PPV 0,5-0,9%,
- Pre-operatív szintje prognosztikus, >37 u/ml kisebb mint egy év, <37 U/ml kb 3 év túlélés,
- Ha <100 U/ml akkor resecabilis, ha >100 U/ml nem rezekábilis, metasztatikus
- Terápia utáni normalizálódás/ >20-50% csökkenés jobb prognózis

CA-19-9, Mikor (fals) pozitív még?

- Veseelégtelenség,
- COPD, TBC, pneumonia, pneumonitis, bronchiectasia, idiopathiás tüdőfibrozis
- Akut és krónikus pancreatitis,
- Hepatobiliáris betegségek, obstruktív icterusok (!10-60%), hepatitis, cirrhosis, cholecystitis
- Crohn betegség, colitis ulcerosa, krónikus gastritis, peptikus fekély, divertikulitis
- Endometriosis
- Autoimmún betegségek (cholangitis)

Mégis mire jók a tumormarkerek?

- Differenciál diagnosztika, azaz más klinikai tünetek, képalkotó eljárásokkal, laborleletekkel (tumormarkerekkel is) együtt, azok alapján felmerülő célzott kérdésfeltevésre, specialista kezében,
- Klinikai prognózis megállapítására,
- Terápia nyomonkövetésére,
- Utánkövetésre.

Köszönöm a figyelmet !